EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 28.9.2026
COM(2026) 509 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

TILL EUROPAPARLAMENTET

om verksamhet och samråd i den samordningsgrupp mot tortyr som avses i artikel 31 i förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

1. Inledning

Enligt artikel 31.4 i förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning[1] (*förordningen*) ska kommissionen årligen lägga fram en rapport för Europaparlamentet om den verksamhet som bedrivits, de undersökningar som gjorts och de samråd som hållits av samordningsgruppen mot tortyr. Rapporten ska ta vederbörlig hänsyn till behovet av att inte äventyra fysiska eller juridiska personers affärsintressen.

Den här rapporten tillhandahåller information om verksamheten i samordningsgruppen mot tortyr under 2025.

2. Regelverk

Förordningens mål är å ena sidan att förhindra dödsstraff, å andra sidan att förhindra tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i tredjeländer, genom att begränsa handeln med vissa varor. I bestämmelserna görs åtskillnad mellan

- varor som inte har något annat praktiskt användningsområde än dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (bilaga II) och
- varor som kan användas till tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (bilaga III) eller dödsstraff (bilaga IV), men som också kan användas för legitima ändamål, såsom för brottsbekämpning eller för terapeutiska ändamål.

Handeln med de varor som anges i bilagorna II, III och IV är föremål för vissa restriktioner. Syftet med förordningen är framför allt följande:

i. Förordningen förbjuder import till, export från och transitering genom EU av de varor som anges i bilaga II, som inte har någon annan praktisk användning än för dödsstraff eller tortyr. Förordningen förbjuder tillhandahållande av förmedlingstjänster och av tekniskt bistånd som rör sådana varor, vilket inbegriper utbildning om hur de används. Den förbjuder även reklam för sådana varor i tryckta medier, på internet eller i television eller radio samt visning eller saluföring på utställningar eller mässor.

ii. Förordningen ställer krav på förhandsexporttillstånd, som beviljas från fall till fall, för de varor som anges i bilaga III och som skulle kunna användas för tortyr, men som även kan ha andra legitima användningsområden (t.ex. brottsbekämpning). Ett förhandstillstånd krävs också för att tillhandahålla tekniskt bistånd eller förmedlingstjänster med koppling till denna kategori av varor. Bilaga III omfattar inte

    a) vapen som omfattas av förordning (EU) nr 258/2012[2],

[1] EUT L 30, 31.1.2019, s. 1. Efter att rådets förordning (EG) nr 1236/2005 av den 27 juni 2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 200, 30.7.2005, s. 1) hade ändrats flera gånger kodifierades den som förordning (EU) 2019/125.

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om

b) varor med dubbla användningsområden som omfattas av förordning (EU) 2021/821[3], eller
c) varor som omfattas av rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp[4].

iii. Förordningen reglerar handel med varor i bilaga IV som kan användas till dödsstraff (t.ex. genom dödlig injektion), men som också kan användas för legitima terapeutiska ändamål. Ett särskilt licenstillstånd (*unionens generella exporttillstånd*) har införts för att kontrollera exporten av sådana varor och förhindra att de överförs för att användas för avrättning genom dödlig injektion, utan att begränsa handeln med dem för medicinska, veterinära eller andra legitima syften.

3. Verksamheten i samordningsgruppen mot tortyr

Samordningsgruppen mot tortyr inrättades i enlighet med artikel 15c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2134[5] för att granska frågor som rör tillämpningen av förordningen.

Samordningsgruppen är en plattform där medlemsstaternas experter och kommissionens avdelningar kan utbyta information om administrativa rutiner och diskutera hur förordningen ska tolkas, tekniska frågor som rör de förtecknade varorna, utveckling som har samband med förordningen och eventuella andra frågor. Kommissionen samråder också med samordningsgruppen när den utarbetar delegerade akter i enlighet med det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning[6]

Samordningsgruppen sammanträdde virtuellt två gånger under 2025, den 12 juni och den 11 december, och utbytte information om flera frågor (sammanfattas nedan) som berör genomförandet av förordningen.

3.1 Utveckling vad gäller den grundläggande rättsakten

Genom artikel 24 i förordning (EU) 2019/125 ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 29 för att ändra bilagorna till förordningen. Kommissionen höll samråd om en delegerad akt om ändring av bilagorna II och III till förordningen med experter från medlemsstaterna, liksom med berörda parter genom ett offentligt samråd på nätet. Kommissionen antog förslaget den 21 maj 2025. Genom den delegerade akten utvidgas tillämpningsområdet för bilagorna II och III för att beakta den föränderliga internationella säkerhetsmarknaden och förändringar i hur brottsbekämpningsutrustning används.

---

skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition (EUT L 94, 30.3.2012, s. 1).

[3]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (omarbetning) (EUT L 206, 11.6.2021, s. 1).

[4] Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99) i dess ändrade lydelse.

[5] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2134 av den 23 november 2016 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1236/2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 338, 13.12.2016, s. 1).

[6] EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

Europaparlamentet och rådet gjorde inga invändningar mot förslaget. Kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/928[7] offentliggjordes den 31 juli 2025 i *Europeiska unionens officiella tidning* och trädde i kraft den tjugonde dagen efter offentliggörandet. Den delegerade akten var ett svar på att tortyr och annan misshandel används alltmer utanför ramen för frihetsberövande i många delar av världen.

3.2 Handel: rapportering av uppgifter

Kommissionen redogjorde för samordningsgruppen om nuläget i fråga om den årliga rapport som avses i artikel 26.3 i förordningen. Kommissionen erinrade om den funktion som utvecklats och som medlemsstaternas myndigheter uppmanas att använda för att ladda upp de uppgifter som krävs för rapporteringsändamål direkt i biblioteket i det **elektroniska systemet för produkter med dubbla användningsområden (DUeS)**, i den modul som hör till förordningen mot tortyr. Syftet är att göra det smidigare och enklare att aggregera uppgifter i alla medlemsstater. De uppgifter som samlas in avser i synnerhet beslut om ansökan, typ av vara, exportdestination och slutanvändning. Dessa faktorer beaktas i den årliga rapport från kommissionen som avses ovan. Rapporten presenterades för samordningsgruppen efter antagandet[8]. För att underlätta rapporteringen för 2025 uppdaterade kommissionen mallen för att återspegla de ändringar som infördes genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2025/928.

3.3 Kommissionens översynsrapport om förordning (EU) 2019/125

I enlighet med artikel 32 i förordningen ska kommissionen vart femte år se över genomförandet av förordningen och för Europaparlamentet och rådet lägga fram en heltäckande rapport om genomförandet med bedömning av genomförandets konsekvenser.

Kommissionen förelade samordningsgruppen sin andra rapport till Europaparlamentet och rådet om översynen av förordning (EU) 2019/125, som antogs den 9 december 2025 och omfattade perioden mellan 2020 och mitten av 2025[9].

Kommissionen uppgav att olika berörda parter hade rådfrågats om rapporten, såsom medlemsstaternas experter i samordningsgruppen mot tortyr, kommissionens informella expertgrupp, internationella organisationer och civilsamhällesorganisationer med sakkunskap inom tortyrrelaterad handel. Kommissionen tackade medlemmarna i samordningsgruppen för deras konstruktiva engagemang och bidrag till översynsprocessen.

Kommissionen informerade samordningsgruppen om att man i rapporten drar slutsatsen att förordningen har genomförts på ett tillfredsställande sätt och fortfarande är relevant och ändamålsenlig. Förordningen fortsätter att avhjälpa en konstaterad brist i EU:s människorättsbaserade handelskontroll. Samtidigt noterade kommissionen att nationell praxis för genomförandet av förordningen kan variera mellan medlemsstaterna. Därför angavs i rapporten möjligheten att undersöka andra åtgärder än lagstiftning för att stödja genomförandet av förordningen, såsom riskbedömningar av exporttillstånd, upprättande av en checklista för mässor och utställningar och främjande av utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna. Dessutom berättade kommissionen att översynen understryker vikten av att kontinuerligt se till att förteckningen över varor som omfattas av förordningen återspeglar den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen. I detta avseende har översynen

[7] EUT L, 2025/928, 31.7.2025.
[8] COM (2025) 704 final, 21.11.2025 och bilagorna 1–9.
[9] COM(2025) 748 final, Bryssel den 9 december 2025.

bekräftat relevansen hos de varor och tjänster som omfattas av förordningen, i dess lydelse enligt kommissionens delegerade förordning från maj 2025. Förordningen erkänns som en banbrytande rättslig ram, uppgav kommissionen, som i egenskap av medordförande för alliansen för tortyrfri handel kommer att fortsätta att stödja initiativ för tortyrfri handel på multilateral nivå.

3.4 Tortyrfri handel

Kommissionen uppdaterade samordningsgruppen om läget när det gäller tortyrfri handel på global nivå. Förordning (EU) 2019/125 är fortfarande den enda bindande regionala ram som reglerar handeln med varor som kan användas till tortyr eller dödsstraff.

Kommissionen informerade samordningsgruppen om den senaste rapporten från FN:s särskilda rapportör om tortyr[10], som lades fram i FN:s generalförsamlings tredje utskott den 14 oktober 2025. I rapporten välkomnas ändringarna av bilaga II till förordning (EU) 2019/125, varav många avser förbud mot varor som den särskilda rapportören rekommenderade i sin tidigare rapport från 2023.

I anslutning till plenarsammanträdet i FN:s generalförsamlings tredje utskott den 15 oktober 2025 anordnades dessutom ett sidoevenemang om ett potentiellt fördrag om tortyrfri handel som organiserades av civilsamhällesorganisationer och sponsrades av Europeiska unionen, Mongoliet (som medordförande för alliansen för tortyrfri handel) och Frankrike. FN:s särskilda rapportör lyfte fram EU som ett positivt exempel och argumenterade tillsammans med civilsamhällesorganisationer för ett globalt rättsligt bindande instrument.

Kommissionen rapporterade också om FN:s generalförsamlings treårsresolution om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning[11]. Artikel 23 i resolutionen omfattar förbudet mot handel med varor och teknik som inte har något annat praktiskt användningsområde än tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Resolutionen har traditionellt antagits enhälligt av tredje utskottet. Den 20 november 2025 röstade tre länder emot resolutionen. Slutligen informerade kommissionen samordningsgruppen om den framtida utvecklingen av alliansen för tortyrfri handel.

[10] https://docs.un.org/en/A/80/137
[11] https://digitallibrary.un.org/record/4092657?v=pdf